NTNU
Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet
S-sak 53/15

01.12.2015 RE/AMS
Arkiv: 2015/10807
Saksansvarlig: Berit Kjeldstad
Saksbehandler: Anne Marie Snekvik

N O T A T

Til: Styret
Fra: Rektor
Om: Forslag til ny studieforskrift

Tilråding:

Styret vedtar Forskrift om studier ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU) (vedlegg 1).

Bakgrunn

Fra 01.01.2016 blir Høgskolen i Sør-Trøndelag (HiST), Høgskolen i Gjøvik (HiG) og Høgskolen i Ålesund (HiÅ) slått sammen med NTNU. Studentenes rettigheter og plikter skal være de samme ved NTNU, uavhengig av hvilken campus de tilhører. Ulikheter skal være faglig begrunnet. En ressursgruppe utpekt av Arbeidsgruppe for studieadministrative funksjoner og tjenester i fusjonsprosjektet fikk i oppdrag å gå gjennom institusjonenes studieforskrifter og utarbeide forslag til ny felles forskrift. Ressursgruppen har hatt representanter fra alle institusjonene.[1]

Etter den midlertidige organiseringen av institusjonen for 2016 vil «fakultetet» i forskriften bety viserektor for HiG og HiÅ som kan delegere myndigheten til andre internt ved høgskolen, mens for NTNU og HiST betyr dette fakultetene.

Utkast til ny studieforskrift ble sendt på høring ved notat 30.06.15 med høringsfrist 22.09.15 (vedlegg 2). Utkastet ble sendt til fakultetene ved NTNU, høyskolene, Forvaltningsutvalget for sivilingeniørutdanningen (FUS), Forvaltningsutvalget for de 5-årige lektorutdanningene (FUL), Studenttinget, Doktorgradskandidatenes interesseorganisasjon (DION), seksjonene i Studieavdelingen og arbeidstakerorganisasjonene.

Det kom en rekke merknader i høringsrunden, og forslaget er justert på flere punkter etter innspill i høringsrunden. Forslaget forsøker å forene ulik praksis ved institusjonene og finne frem til ordninger som kan være akseptable for alle institusjonene samt at studentene skal ha like rettigheter og plikter

[1] Ressursgruppen har bestått av følgende personer:
seniorrådgiver Anne Marie Snekvik, NTNU, seniorrådgiver Olve Hølaas, HiST, seniorrådgiver Kjersti Møller, HiST, seniorrådgiver Nils Rui, HiG og rådgiver Anne Lise Grande, HiÅ. Fra 01.10.15 har i tillegg Kjersti Faldet Listhaug fra Seksjon for studieadministrative støttesystemer ved NTNU deltatt på møtene i gruppen.

uavhengig av hvilken campus de studerer ved. Forslaget er et kompromiss og prøver å balansere ulike ønsker. Vi har forsøkt å imøtekomme synspunkter som anses som vesentlige både fra studentorganisasjonene, fakultetene ved NTNU og høyskolene.

Ressursgruppens forslag til endringer etter høringene ble drøftet i Arbeidsgruppe for studieadministrative funksjoner og tjenester den 08.10.15, 16.10.15, og endelig forslag ble behandlet og anbefalt den 30.10.15. Det har også vært gitt en presentasjon av forslag til endringer etter høringen i Utdanningsutvalget den 15.10.15 og i Fakultetsforum den 29.10.15. Utkastet ble også drøftet i dekanmøte den 01.12.15.

Studentorganene har særlig reagert på at det ble foreslått strengere krav for å beholde studieretten, adgang til permisjon og forslag om å begrense antall forsøk til eksamen (tre-gangers-regelen). Flere tusen har skrevet under et opprop på nettet mot endringene.

Vi har lagt vekt på å komme studentene i møte. Vi har utvidet adgangen til permisjon og adgangen til å beholde studieretten, men foreslår at tre-gangers regelen innføres. Fakultetet kan innvilge et fjerde forsøk og dersom studenten viser til særskilte behov kan det innvilges et femte og siste forsøk.

Det er ellers gode ordninger ved NTNU for studenter som behøver særskilt tilrettelegging av studiet og permisjonsordninger ved sykdom, fødsel mm. Det er også muligheter for å avtale deltidsstudier i den individuelle utdanningsplanen. Dette er ordninger som vi fortsatt skal ha også etter fusjonen.

Nedenfor redegjøres for hva som foreslås i forslaget til ny studieforskrift. Vi går ikke inn på alle punktene i forskriften, men kommenterer det som er mest vesentlig og kommenterer særlig det som foreslås endret i forhold til dagens studieforskrift ved NTNU.

Generelt om vedtaksmyndighet

Studieforskriften
Det er *styret selv* som vedtar forskrift om gjennomføring av eksamen og adgang til å prøve på nytt, adgang til ny praksisperiode og bestemmelser om oppmelding, jf universitets og høyskoleloven § 3-9 (7).

Innledningsvis i forskriften (§ 1-1, 3 avsnitt) har vi tatt inn en generell setning om at der forskriften sier «fakultetet» eller «fakultetet selv» innebærer dette at myndigheten utøves på delegasjon fra rektor. Dette vil ivareta rektors mulighet for å gripe inn overfor fakultetene, samtidig som det fremgår tydelig i de enkelte bestemmelsene i forskriften hvem som fatter vedtakene. Der det står «fakultetet selv» har ikke fakultetet adgang til å videredelegere myndigheten til instituttet.

Utfyllende regler til studieforskriften
Styret kan delegere til fakultetet å gi utfyllende regler til forskriften, jf uh-loven § 3-9 (7) siste punktum. Der det er opprettet sentrale forvaltningsutvalg gir rektor utfyllende regler til forskriften. Utfyllende regler kan ikke være i strid med bestemmelsene i den overordnede forskriften, men skal utfylle denne. I høringsrunden ble det påpekt fra flere at forskriften var for detaljert. Dette har medført at enkelte bestemmelser er tatt ut som i stedet kan reguleres i utfyllende regler eller i studieplan og emnebeskrivelser.

Studieplan og emnebeskrivelser

Alle studieprogram skal være beskrevet i en studieplan. Her fremgår oppbyggingen av studieprogrammet, studieretninger og hvilke emner som inngår. I emnebeskrivelsen er det nærmere fastsatt hvordan det enkelte emne skal gjennomføres og på hvilken måte studentene skal prøves. Det er fakultetet som vedtar studieplan og emnebeskrivelser. Rektor har opprettet forvaltningsutvalg for sivilingeniørutdanningen (FUS) og for de 5-årige lektorprogrammene (FUL), jf S-sak 51/11. Dette for å ivareta den tverrfakultære koordineringen og utvikle felles kvalitetskrav for programmene. Myndigheten til å vedta studieplan i disse utdanningene er lagt til rektor. Rektor har videredelegert sin myndighet til forvaltningsutvalgene. Studieplan og emnebeskrivelser vedtas for et studieår og revideres hvert år.

Enkeltvedtak overfor studentene
Studenten «eies» av fakultetet. Vi legger derfor opp til at fakultetet avgjør de fleste saker som gjelder enkeltstudenter. I 2016 vil «fakultetet» være fakultetene ved NTNU og HiST. Ved HiG og HiÅ vil dette være viserektor. Avgjørelser som er enkeltvedtak kan påklages til NTNUs klagenemnd. Adgangen til å påklage enkeltvedtak skal ivareta studentenes rettsikkerhet og sikre at det ikke fattes urimelige vedtak.

Der det har vært behov for en sentral koordinering treffes avgjørelsene av rektor, f.eks avgjørelser om tilrettelegging av vurdering. I forskriften har vi fulgt den ordningen som gjelder pr i dag. Rektor kan videredelegere denne myndigheten til fakultet. I overgangsåret 2016 vil dette løses på ulike måter ved campusene.

Kap 1 Generelle bestemmelser – Definisjoner

Studieforskriften regulerer studentenes rettigheter og plikter ved nye NTNU og skal sikre en forsvarlig gjennomføring av studiene og vurderingene.

Studieprogram
Etter gjeldende studieforskrift ved NTNU er definisjonen av studieprogram forbeholdt studier som fører fram til grad. Dette foreslås utvidet slik at det omfatter studier som består av en samling emner med totalt læringsutbytte som tilbys studenter å søke på og bli tatt opp til. Et studieprogram kjennetegnes ved at det ikke er nødvendig å søke nytt opptak for å ta nye emner innenfor studieprogrammet. Dette er den definisjonen som Database for statistikk om høgre utdanning (DBH) legger til grunn. Den nye definisjonen vil f.eks omfatte årsstudier og videreutdanningsstudier som ikke fører til grad, men som gir opptak til et sett med emner. Det har vært reist spørsmål ved om dette innebærer at det må opprettes studieprogramråd for årsstudier slik kravet er i kvalitetssikringssystemet for studieprogram som fører frem til grad. Dette er et spørsmål som ikke reguleres i forskriften, men som må avklares i kvalitetssikringssystemet.

Vurdering
Vurdering brukes som det overordnede begrepet om prøvingen av studentens kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse. Dette skal gi grunnlag for å fastsette karakteren i emnet. Forskriften gir ingen føringer angående på hvilken måte studentene kan prøves.

Delvurdering
Delvurdering foreslås definert som en prestasjon som gis karakter (bokstavkarakter eller bestått/ikke bestått) og som inngår i beregningen av endelig karakter i emnet. Delvurdering har ikke tidligere vært definert i NTNUs studieforskrift. Sammenslåing av karakter fra delvurderinger gjøres automatisk via FS.

Definisjon av mappe og bacheloroppgave er i forhold til det opprinnelige utkastet tatt ut. Dette innebærer at det vil overlates til underliggende nivå gjennom utfyllende regler eller i studieplan å avgjøre hva en bacheloroppgave er eller hvordan mappe skal forstås.

Kap 2 Grader og yrkesutdanninger

Her gis en oversikt over hvilke grader og yrkesutdanninger NTNU er gitt rett til å tildele etter nasjonal forskrift om grader og yrkesutdanninger, beskyttet tittel og normert studietid ved universiteter og høyskoler[2]. Kapittelet har videre en bestemmelse om at NTNU kan inngå fellesgrader og at det er NTNUs studieforskrift som gjelder når studenter på fellesgradsprogram avlegger vurdering ved NTNU.

Etter forskrift fra departementet er det et krav at minst 60 studiepoeng må være avlagt ved institusjonen for at institusjonen skal kunne tildele grad. Fakultetet, eventuelt rektor, kan fastsette at inntil 90 studiepoeng må være nye for at ny grad skal tildeles. Ved fellesgrader kan institusjonen bestemme unntak fra dette. Bestemmelsen om at minst 30 studiepoeng ved fellesgrader må være avlagt ved NTNU videreføres i den nye forskriften.

Kap 3 Studierett og permisjoner

Adgang til å ta emner utenfor utdanningsplan § 3-1 (3)
Det foreslås å videreføre bestemmelsen i dagens forskrift om at studenter som er tatt opp til et studieprogram eller enkeltemne kan melde seg til vurdering i andre emner hvis emnet ikke er adgangsbegrenset. Dette gir en mulighet for at studentene kan ta emner på tvers. Dette er en ordning som er ny for høyskolene. Når institusjonen blir større, kan det bli behov for å adgangsregulere flere emner eller at flere emner må ha studierettskrav. Det er likevel ønskelig at det fortsatt åpnes for at studenter kan melde seg til emner utenfor utdanningsplanen også i nye NTNU, selv om det er en viss usikkerhet hvordan dette vil fungere i den nye institusjonene og at det kan føre til at flere emner må adgangsbegrenses eller ha studierettskrav. Med studierettskrav menes at kun de som er tatt opp til et studieprogram der emnet inngår kan melde seg til emnet.

Også studenter som har fullført en grad ved NTNU kan innen en gitt frist søke om adgang til enkeltemner forutsatt at emnene ikke er adgangsbegrenset eller har studierettskrav. Begrunnelsen for denne ordningen er at dersom det er kapasitet bør tidligere studenter enkelt kunne ta emner ved NTNU også etter at de har fullført en grad. Dette som ledd i å oppdatere sin kunnskap og prinsippet om livslang læring. Det er etter hvert nokså mange som benytter denne muligheten, og det er også her noe usikkerhet hvordan dette vil fungere i nye NTNU. Grad fra NTNU vil i denne sammenheng også omfatte de som tidligere har fått grad fra høyskolene.

Studierett og forsinkelse § 3-3
Studierett gir rett til undervisning, veiledning, tilgang til læringsplattform og vurdering i samsvar med det som fastsettes i studieplan og emnebeskrivelser. Det er da rimelig at institusjonen stiller visse krav til progresjon i studiet for at studenten skal få beholde studieretten. Institusjonene har etter gjeldende forskrifter ulike ordninger når det gjelder adgangen til å beholde studieretten. Dette bør være likt i den nye institusjonen.

[2]Forskrift om grader og yrkesutdanninger, beskyttet tittel og normert studietid ved universiteter og høyskoler https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2005-12-16-1574

I høringsutkastet ble det foreslått at studenten kunne beholde studieretten i ett år utover normert tid med mulighet for å avtale lenger tid i den individuelle utdanningsplanen. Permisjoner ville gå utenom. Studentorganene og flere av de øvrige høringsinstansene mener dette er for strengt. Vi foreslår at dette utvides til normert tid med tillegg av 50 %. Dette innebærer at en student på et 3-årig bachelorprogram vil beholde studieretten i 1 ½ år utover normert studietid. En student på et 5-årig integrert program vil beholde studieretten i 2 ½ år utover normert tid. Permisjoner går utenom dette. I tillegg kan det avtales individuell utdanningsplan som gir lengre studietid.

Det ble også foreslått at studenten, for å beholde studieretten, måtte avlegge studiepoeng i løpet av det siste studieåret i det studieprogrammet studenten er tatt opp til. Studenttinget mener også dette er for strengt, og har foreslått at det utvides til de siste tre semestrene hvilket vi har valgt å legge til grunn.

Det medisinske fakultet (DMF) har særskilt kommentert at bestemmelsen er problematisk for medisinstudiet hvor studieopplegget er organisert slik at de avlegger en eksamen på 60 studiepoeng og at stryk da kan medføre at studenten kan miste studieretten. Vi understreker at dette er en «kan-bestemmelse», og at det skal foretas en rimelighetsvurdering før det fattes vedtak om tap av studierett. DMF, som har et spesielt studieopplegg som skiller seg nokså mye fra de øvrige studieprogrammene, bør derfor ikke gjøre bestemmelsen gjeldende overfor sine studenter.

Permisjon § 3-4
Studenter som får barn under studiene har rett på permisjon. Det samme gjelder ved førstegangstjeneste og sykdom.

Vi foreslår ellers som hovedregel at studenten kan få permisjon hvis han/hun har avlagt 30 stp uten å grunngi søknaden, men at fakultetet kan bestemme at studenten må begrunne søknaden der praksis inngår i studieprogrammet. Dette fordi det kan være begrenset tilgang på praksisplasser.

Kap 4 Studier

Det foreslås at NTNUs styre oppretter og nedlegger studieprogram på 60 studiepoeng eller mer. Dette innebærer en utvidelse sammenlignet med dagens ordning hvor styret oppretter studieprogram som fører frem til grad, mens rektor oppretter årsstudier. Vi mener det er hensiktsmessig at styret får den samlede porteføljen der det er krav om at studenten skal ha utdanningsplan.

Fakultetet oppretter og nedlegger studier på mindre enn 60 studiepoeng, herunder emner. For emner i de 5-årige lektorprogrammene skal dette skje i samråd med rektor. Rektor (videredelegert til forvaltningsutvalget) oppretter og nedlegger emner i sivilingeniørutdanningen. Årsaken til at dette er ulikt i de to utdanningene er at emner i lektorutdanningen også inngår i andre studieprogrammer ved fakultetene som tilbyr lektorutdanning.

Rektor gis fullmakt til å endre navn på studieprogram og fastsette prosedyrer for etablering av nye studier. Som universitet er NTNU selvakkrediterende, hvilket betyr at institusjonen selv kan bestemme hvilke studier som skal opprettes. Det er et krav at disse tilfredsstiller NOKUTs standarder og kriterier, og rektors retningslinjer må ta høyde for dette.

Studieprogrammene skal være beskrevet i en studieplan, og alle emner skal ha en emnebeskrivelse. Studenttinget har i sin høringsuttalelse tatt opp at det bør presiseres i forskriften at obligatorisk oppmøte kun kan brukes ved gjennomføring av praksis eller ferdighetstrening. Eventuelt krav om obligatorisk oppmøte må fremgå av emnebeskrivelsen. Når det bør være krav om obligatorisk

oppmøte bør avgjøres av den som har myndighet til å vedta emnebeskrivelsen (fakultet eller forvaltningsutvalg). Kravet må relateres til det læringsutbytte som studentene skal oppnå, og det må være en faglig begrunnelse for krav om obligatorisk oppmøte.

Kap 5 Vurdering

Tre-gangers regelen § 5-4
Dagens bestemmelse
Dagens ordning ved NTNU gir studenten ubegrenset antall forsøk til eksamen ved stryk, men kun ett forsøk på å forbedre karakteren. Ordningene ved HiST, HiG og HiÅ er tre-gangers regelen, som innebærer at studenten har adgang til å gå opp til samme eksamen tre ganger, inkludert forbedring. Det er ved alle tre høgskolene anledning til å få innvilget et fjerde forsøk.

Bestemmelser om antall forsøk ved eksamen må være lik for alle studentene ved NTNU. Det foreslås å innføre tre-gangers regelen for alle med adgang for fakultetet til å innvilge et fjerde forsøk og eventuelt et femte og siste forsøk dersom studenten viser til særskilte behov for dette.

Høringsinstansene
Studenttinget ved NTNU og Studentparlamentet ved HiST er mot innføring av tre-gangers regelen. De mener dette vil øke et allerede betydelig press på studentene og at dette særlig vil gå ut over studenter som sliter og ut over studentfrivilligheten. Studenttinget viser til at det er få studenter som i realiteten trenger flere forsøk enn tre. Studentparlamentet ved HiÅ ser begge sider av denne saken. Studentparlamentene ved HiST og HiÅ ønsker, hvis tre-ganger regelen vedtas, at eksamensforsøkene følger studieretten, ikke person.

HiG, HiÅ og HiST er for innføring av tre-gangers regelen og har i drøftelser lagt vekt på at dette anses som et vesentlig punkt for høyskolene. Høgskolene viser blant annet til at ressursbruken ved eksamen vil øke med ubegrenset antall forsøk. Høgskolene peker også på at studentene kan trekke seg fra eksamen og at de som har gyldig forfall ikke vil ha tellende forsøk.

NTNUs fakulteter er delt i synet på denne regelen. NT og AB sier at de er mot innføringen. IME foreslår seks forsøk som et kompromiss mellom ordningen ved høyskolene og dagens bestemmelse ved NTNU. DMF, SVT og HF støtter en innføring av regelen. IVT problematiserer regelen og mener at den vil få større konsekvenser for studieprogram med stor grad av gjenbruk av emner, som sivilingeniørutdanningen som har mange felles emner i de første tre årene. Et flertall i FUS og FUL støtter innføring av tre-gangers regelen. Seksjon for studieadministrative støttesystemer (SASS) i NTNUs studieavdeling støtter innføringen, det samme gjør Seksjon for studentservice.

Seksjon for studieadministrative støttesystemer har sett på statistikken mht antall forsøk og hvor mange studenter som over en tiårsperiode har brukt flere enn tre forsøk på å bestå et emne. Disse tallene inkluderer kun studenter som har levert en besvarelse som har fått karakteren F. De som har trukket seg under eksamen eller ikke møtt inngår ikke i antall forsøk her. En student som har brukt tre forsøk kan derfor ha meldt seg til flere, men ikke møtt eller valgt å trekke seg under eksamen.

- I perioden 2003-2014 har totalt 201 personer brukt mer enn 3 forsøk på å stå på eksamen i et emne. Enkelte av disse har brukt mer enn tre forsøk i flere emner. 162 har brukt 4 forsøk på å bestå eksamen.

- De emnene hvor det over en tiårsperiode har vært flest personer som har hatt mer enn 3 forsøk er Matematikk 2, Matematikk 1 og Ex.phil.
- I samme periode har NTNU utstedt om lag 40 000 vitnemål for fullførte grader.

Dette viser at det ved NTNU før fusjonstidspunktet kun er en liten studentgruppe som har hatt behov for mer enn tre forsøk på å bestå eksamen. En innstramming i antall forsøk vil i realiteten ramme en liten studentgruppe, men vil gi et bedre grunnlag for planlegging av eksamen.

Anbefaling

Rektor anbefaler at tre-gangers regelen innføres med adgang til et fjerde forsøk samt et femte forsøk dersom studenten kan vise til at han/hun har særskilt behov for dette. Tre-gangers regelen er en vanlig bestemmelse i universitets- og høyskolesektoren, og høyskolene anser dette som en vesentlig bestemmelse for dem. Alle de øvrige universitetene har også tre-gangers regelen. Tre-gangers regelen vil begrense ressursbruken ved avvikling av eksamen (slik som for bruk av eksterne sensorer ved praktisk eksamen, leie av rom, innleiing av inspektører, og ved digital eksamen) ved at studentene vil bli motivert til å trekke seg fra eksamen i tide dersom de mener de ikke er godt nok forberedt eller av andre årsaker ikke ønsker å avlegge eksamen.

Ved ubegrenset antall forsøk på å avlegge hver eksamen vil ikke studenten ha noen motivasjon for å trekke seg fra eksamen dersom studenten likevel ikke har tenkt å ta eksamen. Ved utsatt eksamen (kont) er det særlig et stort antall studenter som melder seg til eksamen, men som ikke møter. Tall fra konten i august over en femårsperiode viser at det er hele 23,6 prosent av studentene som har meldt seg til konten som ikke møter til eksamen (ca. 8-900 studenter hvert år).[3] Dette fører til at faglærere lager eksamensoppgaver i emner der ingen møter og at det brukes unødige ressurser for å avvikle eksamen med innleide eksamensinspektører. Innføring av tre-gangeres regelen vil sannsynligvis begrense dette.

Tre-gangers regelen vil bidra til at studenter kan veiledes til andre studier enn hva de har valgt. Hvis studenten stryker flere ganger på obligatoriske emner i et studium, er det kanskje et signal om at studenten har valgt feil studievei. Det skal påpekes at det kun er ved stryk i obligatoriske emner at studenten risikerer å måtte revurdere sitt valg av studievei.

NTNU skal ha en fast trekkfrist sent i semesteret for eksamener som legges i eksamensperiodene. For vurderinger som skjer utenom disse periodene etableres ordninger som kan ivareta studentenes behov for lett tilgjengelig informasjon om hva som er fristen for å trekke seg. Studenten unngår derved å bruke et forsøk. Samtidig ivaretas institusjonens behov for en hensiktsmessig bruk av ressurser på avvikling av vurdering.

Det foreslås at eksamensforsøkene følger personen og ikke studieretten. Dette innebærer at dersom en person har brukt opp antall forsøk i emnet, vil ikke han/hun få nye forsøk i emnet dersom det søkes nytt opptak eller overgang til et annet studieprogram hvor emnet inngår.

For studenter som er tatt opp ved NTNU før 01.01.2016, og som dermed ikke har hatt tregangers-regelen tidligere, vil antall forsøk telles fra og med studieåret 2016/17.

[3] Bakgrunnstall for kontinuasjonseksamen i august, FUS-sak 25/2015, 16.04.15

Hvis tre-gangers regelen innføres, vil vi foreta en evaluering etter tre år for å se hvordan den har virket.

Vurdering § 5-6
Etter uh-loven § 3-9 (1) skal universiteter og høyskoler sørge for at kandidatens kunnskaper og ferdigheter blir prøvet og vurdert på en upartisk og faglig betryggende måte. «Vurdering» brukes i forslaget til forskrift som overordna begrep om prøvingen av studentenes kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse. Forskriften sier ikke noe om på hvilken måte studentene skal prøves. Dette vedtas av fakultet eller forvaltningsutvalg og skal fremgå av emnebeskrivelsen.

Ordinær vurdering
Studenter skal i størst mulig grad avlegge vurdering eller eksamen ved de ordinære tidspunktene.

Utsatt eksamen (kontinuasjonseksamen) for skriftlig eksamen under tilsyn og muntlig § 5-6 (1)
Der det arrangeres eksamen bare en gang pr studieår foreslås at studenter som hadde gyldig forfall eller som strøk ved den siste ordinære eksamen har adgang til utsatt eksamen. Dette gjelder for skriftlig eksamen under tilsyn og for muntlig (tradisjonell skoleeksamen) og er tilsvarende den ordningen som vi har ved NTNU pr i dag.

Utsatt eksamen for andre typer vurderinger § 5-6 (2)
For ander typer vurderinger kan det være mer utfordrende å gi utsatt eksamen. Gjeldende bestemmelse ved NTNU sier at fakultetet skal, *hvis det er praktisk mulig*, sørge for at studenter med gyldig forfall kan få gjennomført sine vurderinger i løpet av semesteret og før eventuell avsluttende eksamen i emnet. Det bør fremgå klarere når studenten har krav på utsatt eksamen. Vi foreslår at dersom det har betydning for progresjonen i studiet, skal fakultetet sørge for at studenter med gyldig forfall kan få gjennomført sine vurderinger. I tillegg vil studenter som skal levere inn en oppgave eller et arbeid ha krav på utsatt frist hvis studenten ikke kan levere på grunn av sykdom e.l.
Denne bestemmelsen gjelder ikke for studenter som strøk. Hvordan man håndterer stryk ved andre vurderinger må fastsettes i utfyllende regler eller i emnebeskrivelsen, jf. neste avsnitt.

Gjentak av vurderinger § 5-6 (3)
Vi foreslår at emnebeskrivelsen eller utfyllende regler skal fastsette hvilke vurderinger som må tas opp igjen når studenten ikke har bestått emnet. Her vil det fremgå om studenten må gjenta hele emnet eller om han/hun kan gjenta kun deler hvis studenten har strøket. At dette reguleres i emnebeskrivelsen eller utfyllende regler gir også mulighet for mer tilpassede ordninger ved de ulike studiene. Dette er tilsvarende den ordningen som gjelder ved NTNU pr i dag.

Forbedring av karakter § 5-6 (4)
Dersom studenten ønsker å forbedre karakteren foreslås at dette må skje ved de ordinære tidspunktene for vurdering. Dette er tilsvarende den ordning man har ved NTNU i dag. Som hovedregel må studenten ta opp igjen hele emnet, men vi foreslår at emnebeskrivelsen kan fastsette at en student som ønsker å forbedre karakter i emnet, kan ta opp den enkelte delvurdering.

Ettersom mange emner har et høyt antall kandidater, er det ikke tilrådelig at studenter som ønsker å forbedre karakteren skal ha adgang til å gå opp til utsatt eksamen. Utsatt eksamen er først og fremst en eksamen for studenter som har strøket eller som hadde gyldig forfall hvor formålet er å unngå at studenten blir forsinket i studiet. Det er beste karakter som gjelder dersom studenten går opp på nytt for å forbedre karakteren.

Tilrettelagt vurdering § 5-7

Etter universitets- og høyskoleloven skal institusjonen så langt det er mulig og rimelig legge studiesituasjonen til rette for studenter med særskilte behov. Dette kan være studenter med nedsatt funksjonsevne, toppidrettsstudenter eller andre tilfeller der det er behov for tilrettelegging. Disse gruppene vil også kunne ha behov for tilrettelagt vurdering, f.eks ved bruk av spesielle hjelpemidler eller utvidet tid. I enkelte tilfeller kan det også være behov for annen vurderingsform, f.eks muntlig eksamen i stedet for skriftlig. Det kreves dokumentert søknad som må sendes innen gitte frister. Hvis det gjelder akutt oppståtte behov skal det, så langt det er mulig, legges til rette på samme måte. Ordningen er tilsvarende den som gjelder ved NTNU i dag.

Språk ved skriftlig vurdering § 5-8
Det foreslås at dersom undervisningen har vært på engelsk skal eksamensoppgaven gis på engelsk, og at fakultetet kan bestemme at eksamensoppgaven i tillegg skal gis på norsk. Etter gjeldende regler ved NTNU skal oppgaven gis på norsk også i disse tilfeller. Det foreslås derfor en innskrenkning i forhold til dagens bestemmelser ved NTNU.

Studentene kan levere besvarelse på norsk, svensk, dansk eller engelsk med mindre annet er fastsatt i emnebeskrivelsen eller studieplan.

Masteroppgave /hovedoppgave § 5-9
I høyere grad skal det inngå et selvstendig arbeid. I masterprogram er dette en masteroppgave på minimum 30 studiepoeng, men ikke mer enn 60 studiepoeng. I medisin- og psykologutdanningen, som ikke er masterutdanninger, benevnes denne som hovedoppgave. Master-/hovedoppgave utføres under veiledning. Det foreslås at dersom oppgaven er bestått, vil det ikke være adgang til å gjenta denne, og at studenten kun har ett ytterligere forsøk dersom oppgaven ikke bestås. Det er rimelig å begrense adgangen til gjentak på master- /hovedoppgave i og med at det utføres under veiledning. Dette er samme ordning som gjelder etter dagens regler.

Veiledet praksis § 5-10
Praksis skjer under veiledning. Også her er det rimelig å begrense antall ganger en student kan gjenta praksis dersom studenten ikke består praksis. Vi foreslår at studenten kan gjenta praksis én gang slik gjeldende ordning ved NTNU er. Høringsinstansene ble bedt om å kommentere om det burde være et tredje forsøk og har ulike synspunkter på dette. Vi foreslår at emnebeskrivelsen kan fastsette at studenten kan søke om et tredje forsøk slik at det kan være en mulighet å åpne for et tredje forsøk i enkelte studieprogram. I enkelte utdanninger kan rammeplanen begrense antall forsøk i praksis. Rammeplanen vil da gå foran.

Bruk av ekstern sensor § 5-11
Universitets- og høgskolerådet (UHR) er i ferd med å utarbeide retningslinjer for bruk av ekstern sensor. Et forslag har vært sendt på høring, men det er foreløpig ikke kommet anbefalte retningslinjer fra UHR. Vi må imidlertid være forberedt på at det kan komme felles nasjonale retningslinjer som institusjonene blir bedt om å innarbeide i sine regelverk, men det er for tidlig å forutsi hva som blir UHRs anbefalinger.

Vi bør likevel ha ordninger i mellomtiden for bruk av ekstern sensor i forskriften. Det foreslås at det i hvert studieprogram skal være minimum ett emne pr studieår som skal sensureres av ekstern sensor. Fakultetet kan vedta unntak fra dette dersom de benytter en ordning med tilsynssensor ved evaluering av vurderingsordningene.

Det foreslås at alle emner innen en 5-årsperiode skal ha hatt ekstern sensor.

Ved muntlig prøve, praksisstudier eller lignende som etter sin art ikke lar seg etterprøve, foreslås at det skal være to sensorer, men ikke at det er krav om ekstern. Dette er tilsvarende den ordningen som er ved NTNU pr i dag. Studentene kan ikke klage på karakteren på denne type vurderinger, og kravet om to sensorer er begrunnet i rettssikkerhetshensyn.

Kap 6 Begrunnelse, klage og fusk

Klage § 6-2 (6) og (7)
Universitets- og høyskoleloven har nokså detaljerte bestemmelser om klage. Disse kan ikke fravikes av institusjonene. Ved løpende vurdering er det imidlertid institusjonen som bestemmer om studenten skal kunne klage på vurderinger underveis der det gis en karakter eller om studenten må vente med å klage til karakteren er kunngjort i emnet, jf universitets- og høyskoleloven § 5-3 (4). Institusjonene har ulike ordninger. HiST og HiG er særlig opptatt av at det bør være mulig å påklage delvurderinger i et emne uten at hele emnet må gå til ny sensur.

Gjeldende ordning ved NTNU er at studentene først kan klage når resultatet fra emnet er klart og at alle delene da går til ny sensur. I den nye forskriften foreslår vi en løsning der studenten først kan klage når karakter for hele emnet er kunngjort, men hvis emnet består av flere delvurderinger (dvs det er gitt karakter underveis på deler), kan studenten velge å klage kun på en delvurdering. Dette innebærer at klageprosessen vil inntre på slutten av semesteret, men at hele emnet da nødvendigvis ikke må gå til ny sensur. En slik ordning er et godt kompromiss mellom dagens ordninger ved institusjonene.

I tillegg foreslås at emnebeskrivelsen kan fastsette at klageprosedyre kan finne sted allerede etter separat delvurdering når resultatet er til hinder for videre progresjon i studiet. Dette vil gjelde unntaksvis der det er et krav om at en delvurdering i emnet må være bestått for videre studier i semesteret.

Overgangsordninger § 8-2

Ved NTNU har fakultetene og rektor fastsatt utfyllende regler til forskriften. Disse inneholder bl.a. bestemmelser om gjennomføring av vurderinger underveis i studiet. Begrepet delvurdering har ikke tidligere vært definert og kan brukes på annen måte i gjeldende utfyllende regler. Vi foreslår at bestemmelsene angående dette gjelder senest ut studieåret 2016/17 slik at det er klart hva som gjelder angående vurderinger underveis både for studenter og faglærere. Utfyllende regler vil etter hvert bli revidert i forhold til ny studieforskrift.

Dersom studentene etter de gamle studieforskriftene har større rettigheter enn etter den nye studieforskriften, vil studentene beholde disse ut studieåret 2015/16.

Institusjonene har ulike regler angående når studenten kan miste studieretten. For studenter som er tatt opp før 01.01.16 foreslår vi at tap av studierett vurderes etter det regelverket som er til gunst for studenten hvis det er konflikt mellom ny og gammel studieforskrift. Dette gjelder et lite antall studenter, det er inngripende vedtak og det er rimelig å gi en utvidet overgangsordning for dette.

NTNU har i sin gjeldende studieforskrift bestemmelser om emnestørrelse og fellesemner som skal inngå i studieprogrammene (ex.phil, ex.fac. og perspektivemne). Bestemmelsene om dette skal fortsatt gjelde, men vi henviser til dette i en overgangsbestemmelse da høyskolene ikke har tilsvarende bestemmelser. Det vil kreve en annen prosess enn arbeidet med studieforskriften for å ta stilling til i hvilken grad dette skal gjelde for de nye studieprogrammene NTNU får i og med fusjonen. Vi foreslår et vedtak som sier at institusjonenes bestemmelser som gjaldt før fusjonen angående emnestørrelse og fellesemner / innføringsemner gjelder inntil annet er bestemt. Det tas sikte på en gjennomgang av dette i løpet av vårsemesteret 2016.

Vedlegg

1. Forslag til ny studieforskrift
2. Høringsdokumenter
3. Høringsuttalelser fra fakultetene ved NTNU
4. Høringsuttalelser fra forvaltningsutvalgene FUS og FUL
5. Høringsuttalelser fra seksjonene i Studieavdelingen
6. Høringsuttalelser fra høyskolene
7. Høringsuttalelser fra studentorganene
8. Notat fra Seksjons for studieadministrative støttesystemer – Adgang til ny vurdering ved NTNU - Bakgrunnstall for vurdering av konsekvenser ved innføring av tre-gangers regel

Gjeldende studieforskrifter:

NTNU	https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2005-12-07-1684
HiST	https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2014-02-25-239
HiG	https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2014-12-15-1787
HiÅ	https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2012-06-19-649